# מהדורה למורה – מפתח תשובות

**מטרות הדף:**

- לזהות משפט עיקרי ופסוקית במשפט מורכב
- להכיר מילות שעבוד ולקשר אותן לסוג הפסוקית (זמן, סיבה, תנאי, ויתור, תכלית)
- לתרגל כתיבת משפטים מורכבים מגוונים

גרסה רגילה – כל הפריטים.

## חלק א' – בחירה מרובה – סוגי פסוקיות ומילות שעבוד

1. ב – אם
2. ג – תכלית
3. א – ויתור
4. ב – זמן
5. ב – משפט עיקרי

## חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זו ההגדרה של משפט מורכב
2. לא נכון – הפסוקית תלויה במשפט העיקרי ולא יכולה לעמוד לבד
3. נכון – זה תפקידה של מילת השעבוד
4. לא נכון – 'אם' פותחת פסוקית תנאי

## חלק ג' – השלימו את מילת השעבוד המתאימה

1. כי
2. אם
3. אף על פי ש-
4. כאשר
5. כדי ש-

## חלק ד' – התאימו סוג פסוקית לדוגמה

- 1 – ג (כאשר השמש שוקעת)
- 2 – ה (כי זה היה חשוב לו)
- 3 – ד (אם תתאמן כל יום)
- 4 – ב (אף על פי שהיה קשה)
- 5 – א (כדי שיצליח במבחן)

## חלק ה' – סדר נכון – ניתוח משפט מורכב

1. קראו את המשפט במלואו
2. מצאו את מילת השעבוד
3. הקיפו את הפסוקית
4. קבעו את סוג הפסוקית (זמן, סיבה, תנאי, ויתור, תכלית)

## חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. לדוגמה: הוא נשאר בבית כי ירד גשם חזק.
2. התלמיד/ה כותב/ת 4 משפטים מורכבים תקינים, כל אחד עם פסוקית מסוג שונה ומילת שעבוד מתאימה.

## כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה: משפט עיקרי + פסוקית אחת לפחות
- דוגמה נכונה: אם / כאשר תנאי מסוים
- משפט עם 'אף על פי ש-' ופסוקית תקינה

**טיפים להפעלה:**

- אפשר להתחיל בזיהוי מילות השעבוד בלוח לפני העבודה העצמאית
- כדאי להדגים משפט אחד מכל סוג פסוקית לפני תחילת התרגול
- לתלמידים מתקדמים אפשר להוסיף אתגר: החלפת מילת שעבוד ובדיקת שינוי המשמעות

# דף תרגול: משפט מורכב – פסוקיות ומילות שעבוד

דף התלמיד/ה רגיל

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

במשפט מורכב יש משפט עיקרי ולפחות פסוקית אחת שמחוברת אליו באמצעות מילת שעבוד. בדף זה נתרגל זיהוי וכתיבה של פסוקיות מסוגים שונים.

## 1 חלק א' – בחירה מרובה – סוגי פסוקיות ומילות שעבוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** איזו מילת שעבוד מתאימה לפסוקית תנאי?

א) כי ב) אם ג) כאשר ד) אף על פי ש-

**2.** פסוקית שמתחילה ב'כדי ש-' היא פסוקית...

א) זמן ב) סיבה ג) תכלית ד) תנאי

**3.** 'אף על פי ש-' פותחת פסוקית...

א) ויתור ב) זמן ג) תנאי ד) תכלית

**4.** 'כאשר' פותחת פסוקית...

א) סיבה ב) זמן ג) ויתור ד) תכלית

**5.** במשפט מורכב, החלק שיכול לעמוד בפני עצמו נקרא...

א) פסוקית ב) משפט עיקרי ג) מילת שעבוד ד) נושא

## 2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | במשפט מורכב יש משפט עיקרי ולפחות פסוקית אחת. | ☐ | ☐ |
| 2 | הפסוקית יכולה לעמוד כמשפט שלם בפני עצמה. | ☐ | ☐ |
| 3 | מילת השעבוד מחברת בין המשפט העיקרי לפסוקית. | ☐ | ☐ |
| 4 | המילה 'אם' פותחת פסוקית סיבה. | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – השלימו את מילת השעבוד המתאימה

השלימו את המילה החסרה.

**1.** _____ ירד גשם חזק, ביטלנו את הטיול.

**2.** נצא לטיול _____ מזג האוויר ישתפר.

**3.** _____ היה עייף מאוד, הוא המשיך לעבוד.

**4.** הוא התקשר אליה _____ הגיע הביתה.

**5.** היא למדה קשה _____ תצליח במבחן.

## 4 חלק ד' – התאימו סוג פסוקית לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** פסוקית זמן | ___ | **א.** כדי שיצליח במבחן |
| **2.** פסוקית סיבה | ___ | **ב.** אף על פי שהיה קשה |
| **3.** פסוקית תנאי | ___ | **ג.** כאשר השמש שוקעת |
| **4.** פסוקית ויתור | ___ | **ד.** אם תתאמן כל יום |
| **5.** פסוקית תכלית | ___ | **ה.** כי זה היה חשוב לו |

## 5 חלק ה' – סדר נכון – ניתוח משפט מורכב

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

| | |
|---|---|
| ☐ | הקיפו את הפסוקית |
| ☐ | קראו את המשפט במלואו |
| ☐ | קבעו את סוג הפסוקית (זמן, סיבה, תנאי, ויתור, תכלית) |
| ☐ | מצאו את מילת השעבוד |

## 6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

ענו בקצרה.

**1.** הפכו שני משפטים פשוטים למשפט מורכב אחד עם פסוקית סיבה.

**2.** כתבו טקסט קצר של 4 משפטים, כך שבכל משפט פסוקית מסוג אחר (זמן, סיבה, תנאי, ויתור).

## כרטיס יציאה

מהו משפט מורכב?

תנו דוגמה למילת שעבוד שפותחת פסוקית תנאי.

כתבו משפט מורכב אחד עם פסוקית ויתור.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀